

PRAWO OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH

Zarys wykładu

Paweł Fajgielski

SERIA AKADEMICKA

PRAWO OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH

Zarys wykładu

Paweł Fajgielski

SERIA AKADEMICKA

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 sierpnia 2019 r.

Recenzent

dr hab. Mariusz Jagielski

Wydawca

Monika Pawłowska

Redaktor prowadzący

Joanna Tchorek

Opracowanie redakcyjne

Michał Dymiński

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2019

ISBN 978-83-8187-009-2

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	11
Wstęp	15
Rozdział I	
Ochrona danych osobowych – pojęcie, geneza, regulacja prawna.....	19
1. Wprowadzenie	19
2. Pojęcie ochrony danych osobowych i prawa ochrony danych osobowych	20
3. Geneza prawnej ochrony danych osobowych	21
4. Źródła prawa ochrony danych osobowych.....	32
5. Prawo ochrony danych osobowych a inne dyscypliny prawnicze.....	37
Rozdział II	
Terminologia ochrony danych osobowych.....	41
1. Wprowadzenie	41
2. Dane osobowe – pojęcie.....	42
3. Rodzaje danych osobowych	45
4. Szczególne kategorie danych osobowych.....	46
5. Dane dotyczące wyroków skazujących i czynów zabronionych	48
6. Przetwarzanie danych.....	49
7. Zbiór danych	52
8. Administrator	52
9. Podmiot przetwarzający dane na zlecenie.....	54

10. Osoba upoważniona do przetwarzania danych.....	55
11. Odbiorca danych	55
12. Inspektor ochrony danych.....	56
13. Organ nadzorczy – organ właściwy w sprawach ochrony danych.....	57
14. Naruszenie ochrony danych.....	58
15. Ochrona a zabezpieczenie (bezpieczeństwo) danych	59

Rozdział III

Zasady przetwarzania danych osobowych	61
1. Wprowadzenie	61
2. Zasada zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości przetwarzania danych.....	63
3. Zasada celowości przetwarzania danych	65
4. Zasada adekwatności i minimalizacji danych.....	67
5. Zasada merytorycznej poprawności danych	69
6. Zasada czasowego ograniczenia przechowywania danych....	70
7. Zasada zabezpieczenia (bezpieczeństwa) danych.....	72
8. Odpowiedzialność za przestrzeganie zasad, rozliczalność ...	74

Rozdział IV

Podstawy dopuszczalności przetwarzania danych osobowych	77
1. Wprowadzenie	77
2. Podstawy dopuszczalności przetwarzania „zwykłych” danych osobowych	79
3. Podstawy dopuszczalności przetwarzania szczególnych kategorii danych	87
4. Podstawy dopuszczalności przetwarzania danych dotyczących wyroków skazujących i czynów zabronionych.....	94
5. Podstawy dopuszczalności przekazywania danych osobowych do państw trzecich i organizacji międzynarodowych.....	95

Rozdział V

Prawa osób, których dane poddawane są przetwarzaniu.....	99
1. Wprowadzenie	99
2. Prawo do ochrony danych osobowych – istota, zakres	100
3. Uprawnienia informacyjne	102
4. Uprawnienia korekcyjne.....	105
5. Uprawnienia decyzyjne	106
6. Uprawnienia do korzystania ze środków ochrony prawnej i uzyskania odszkodowania	114

Rozdział VI

Obowiązki administratora i podmiotu przetwarzającego	117
1. Wprowadzenie	117
2. Klasyfikacja obowiązków	118
3. Obowiązki związane z przestrzeganiem zasad przetwarzania danych.....	118
4. Obowiązki związane z realizacją uprawnień podmiotów danych	119
5. Obowiązki związane z powierzeniem przetwarzania danych osobowych	129
6. Obowiązki związane z zabezpieczeniem danych	132
7. Obowiązki związane z naruszeniem ochrony danych.....	136
8. Obowiązki związane z dokumentacją przetwarzania danych	138
9. Inne obowiązki	141

Rozdział VII

Inspektor ochrony danych	145
1. Wprowadzenie	145
2. Wyznaczenie inspektora ochrony danych	146
3. Status inspektora ochrony danych.....	148
4. Zadania inspektora ochrony danych.....	150

Rozdział VIII

Kodeksy postępowania i certyfikacja	153
1. Wprowadzenie	153
2. Kodeksy postępowania – pojęcie, rola.....	154
3. Opracowanie i zatwierdzanie kodeksu postępowania.....	155
4. Monitorowanie stosowania kodeksu postępowania.....	157
5. Certyfikacja, znaki jakości i oznaczenia zgodności	157
6. Proces certyfikacji, podmioty uprawnione.....	158

Rozdział IX**Przekazywanie danych do państw trzecich i organizacji**

międzynarodowych	161
1. Wprowadzenie	161
2. Państwo trzecie, ogólna zasada przekazywania	162
3. Decyzje o odpowiednim poziomie ochrony.....	164
4. Zapewnienie odpowiednich zabezpieczeń	166
5. Przekazywanie danych na podstawie wyroku lub decyzji....	169
6. Wyjątki w szczególnych sytuacjach	170

Rozdział X

Organ nadzorczy.....	173
1. Wprowadzenie	173
2. Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych jako organ nadzorczy.....	174
3. Zadania organu nadzorczego.....	179
4. Uprawnienia organu nadzorczego	182
5. Kontrola zgodności przetwarzania danych osobowych z prawem	186
6. Postępowanie w sprawie naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych	189
7. Współpraca Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych z innymi organami nadzorczymi.....	192

Rozdział XI**Odpowiedzialność za niezgodne z prawem przetwarzanie**

danych osobowych.....	197
1. Wprowadzenie	197

2. Odpowiedzialność administracyjna.....	198
3. Odpowiedzialność cywilna.....	203
4. Odpowiedzialność porządkowa i dyscyplinarna.....	206
5. Odpowiedzialność karna.....	209

Rozdział XII

Wyłączenia i ograniczenia stosowania przepisów o ochronie danych osobowych.....	213
1. Wprowadzenie	213
2. Wyłączenia ogólne.....	214
3. Ograniczenia szczegółowe dotyczące niektórych przepisów	218
4. Wyłączenia i ograniczenia dotyczące szczególnych przypadków przetwarzania danych.....	226

Rozdział XIII

Ochrona danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości	241
1. Wprowadzenie	241
2. Zakres regulacji.....	242
3. Podstawy dopuszczalności przetwarzania danych.....	245
4. Zasady przetwarzania danych	246
5. Prawa osoby, której dane dotyczą	250
6. Obowiązki administratora i podmiotu przetwarzającego....	255
7. Nadzór nad przetwarzaniem danych	261
8. Odpowiedzialność	263

Rozdział XIV

Ochrona danych osobowych w działalności instytucji i organów Unii Europejskiej.....	265
1. Wprowadzenie	265
2. Zakres stosowania rozporządzenia 2018/1725	266
3. Podstawowe pojęcia i zasady przetwarzania	267
4. Podstawy dopuszczalności przetwarzania danych.....	269
5. Prawa osób, których dane dotyczą.....	271
6. Obowiązki administratora i podmiotu przetwarzającego....	272
7. Inspektor ochrony danych	274

8. Przekazywanie danych osobowych do państw trzecich i organizacji międzynarodowych.....	276
9. Organ nadzorczy – Europejski Inspektor Ochrony Danych	276
10. Środki ochrony prawnej, odpowiedzialność i sankcje.....	277
11. Przetwarzanie operacyjnych danych osobowych.....	278
Wykaz źródeł	281

WYKAZ SKRÓTÓW

ABI	- administrator bezpieczeństwa informacji
BIP	- Biuletyn Informacji Publicznej
dyrektywa 2016/680	- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłającą decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW (Dz.Urz. UE L 119, s. 89), określana też jako dyrektywa policyjna
dyrektywa 95/46/WE	- dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 24.10.1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych oraz swobodnego przepływu tych danych (Dz.Urz. WE L 281, s. 31, ze zm.; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 15, s. 355, ze zm.) – uchylona
Dz.U.	- Dziennik Ustaw
Dz.Urz. UE	- Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej
Dz.Urz. WE	- Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich (do 1.02.2003 r.)
EOG	- Europejski Obszar Gospodarczy
GIODO	- Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
IOD	- inspektor ochrony danych
Karta praw podstawowych UE	- Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE z 2007 r. C 303, s. 1)
k.c.	- ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2019 r. poz. 1145 ze zm.)

- k.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1600 ze zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
- Konwencja nr 108 – Konwencja nr 108 Rady Europy sporządzona w Strasburgu 28.01.1981 r. o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych (Dz.U. z 2003 r. Nr 3, poz. 25), uzupełniona protokołem dodatkowym sporządzonym w Strasburgu 8.11.2001 r. (Dz.U. z 2006 r. Nr 3, poz. 15)
- k.p. – ustawa z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2019 r. poz. 1040 ze zm.)
- k.p.a. – ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.)
- OECD
preambuła – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju
– preambuła rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE
- pr. pras. – ustawa z 26.01.1984 r. – Prawo prasowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 1914).
- p.s.w. – ustawa z 20.07.2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. poz. 1668 ze zm.)
- PUODO
p.z.p. – Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych
– ustawa z 29.01.2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1986 ze zm.)
- rozporządzenie
2016/679 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz. UE L 119, s. 1, ze sprost.), określane również jako rozporządzenie ogólne
- RE – Rada Europy
- TFUE – Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana Dz.Urz. UE z 2010 r. C 83, s. 47)
- TUE – Traktat o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana Dz.Urz. UE z 2010 r. C 83, s. 13)

u.d.i.p.	-	ustawa z 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330 ze zm.)
UE	-	Unia Europejska
u.o.d.o.1997	-	ustawa z 29.08.1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) – uchylona
u.o.d.o.2018	-	ustawa z 10.05.2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. poz. 1000 ze zm.)
u.o.d.o.p.	-	ustawa z 14.12.2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz.U. z 2019 r. poz. 125)
u.o.i.n.	-	ustawa z 5.08.2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 742)
u.u.i.o.s.	-	ustawa z 3.10.2005 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2018 r. poz. 2081 ze zm.)

WSTĘP

Spółeczeństwo, w którym żyjemy, określane jest mianem społeczeństwa informacyjnego. W ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat informacja stała się najważniejszym czynnikiem nie tylko ułatwiającym sprawowanie władzy czy też administrowanie, ale również decydującym o powodzeniu przedsięwzięć gospodarczych, dającym przewagę konkurencyjną. Dynamiczny rozwój technologii informacyjnych sprawił, że gromadzenie i przetwarzanie danych na dużą skalę stworzyło możliwości usprawnienia działań administracji oraz zwiększenia efektywności aktywności gospodarczej.

Wśród różnego rodzaju danych, które są powszechnie zbierane, szczególną rolę odgrywają informacje o osobach fizycznych (obywatelach, konsumentach). Przetwarzanie danych osobowych jest dziś nieodłącznym elementem niemal każdej działalności. Możliwość ułatwienia załatwiania spraw administracyjnych czy też spersonalizowania oferty handlowej skłania do gromadzenia coraz to większej liczby danych i przetwarzania ich w sposób zautomatyzowany. Pociąga to jednak za sobą wzrost zagrożenia sfery prywatności, a także ryzyko negatywnych konsekwencji wynikających z niezgodnego z prawem przetwarzania danych. W odpowiedzi na ryzyko związane ze zautomatyzowanym przetwarzaniem danych osobowych tworzone są przepisy, które mają zapewnić ochronę podmiotom danych, przy czym z uwagi na to, że tradycyjne konstrukcje cywilistyczne pozwalające chronić prywatność okazały się niewystarczające, prawodawca, wykorzystując mechanizmy prawa administracyjnego, przyjmuje regulacje o ochronie danych osobowych.

Początki prawnej ochrony danych osobowych sięgają lat 70. XX w., zatem jest to dziedzina stosunkowo młoda (jak na dziedziny prawa), aczkolwiek dynamicznie się rozwijająca i mająca coraz to większe znaczenie. Krajowe regulacje prawne obowiązujące w tym obszarze na przełomie wieków okazały się nieskuteczne, dlatego zdecydowano się uregulować zagadnienia związane z przetwarzaniem danych w prawie unijnym. Przeprowadzona kilka lat temu reforma ram prawnych ochrony danych osobowych doprowadziła do tego, że obecnie obowiązuje jeden akt normatywny, wspólny dla wszystkich państw członkowskich: unijne rozporządzenie, które reguluje najważniejsze zagadnienia w tym zakresie, natomiast przepisy w państwach członkowskich mają charakter jedynie uzupełniający.

Jedną z konsekwencji zmiany przepisów było wzmożone zainteresowanie problematyką ochrony danych osobowych. Wynikało ono w przeważającej mierze nie tyle ze wzrostu świadomości potrzeby ochrony danych, co raczej z obawy przed wprowadzonymi w ramach reformy administracyjnymi karami pieniężnymi, których wysokość w przypadku przedsiębiorców może być bardzo duża. Jednakże wbrew powtarzanemu wielokrotnie twierdzeniu reforma nie oznacza rewolucji w zakresie ochrony danych, a prawodawca, opierając się na dotychczasowych konstrukcjach prawnych, uszczegółowił istniejące wcześniej przepisy, wprowadzając jedynie kilka nowych mechanizmów w celu umożliwienia skuteczniejszej ochrony osobom, których dane poddawane są przetwarzaniu.

Zainteresowanie tematyką ochrony danych przekłada się również na wzrost liczby publikacji z tego zakresu. W większości są to jednak opracowania o charakterze komentarzowym lub poradnikowym, natomiast nadal nieliczne są publikacje ujmujące zagadnienia ochrony danych w szerszym kontekście, ukazujące nie tylko wymiar praktyczny, ale także teoretyczny i konstrukcyjny. Brakuje również aktualnych (uwzględniających obecny stan prawny) opracowań, które mogłyby być wykorzystywane w procesie dydaktycznym, chociaż problematyka ochrony danych osobowych jest coraz częściej przedmiotem nauczania na różnych kierunkach studiów. Niniejsza książka stanowi próbę wypełnienia tej luki. Tytuł wskazuje na to, że w zamierzeniu autora publikacja ta ma

stanowić zarys wykładu, a więc systematyczne, syntetyczne, a zarazem przedstawione możliwie prostym językiem omówienie prawa ochrony danych osobowych.

Książka składa się z 14 rozdziałów. W rozdziale I wyjaśnione zostaną zagadnienia wprowadzające, dotyczące pojęcia ochrony danych osobowych i prawa ochrony danych osobowych, przedstawiona zostanie geneza i prawna regulacja ochrony danych oraz wskazany zostanie charakter prawny regulacji i relacje zachodzące między prawem ochrony danych, jako regulacją administracyjną, a innymi dziedzinami prawa. Rozdział II poświęcony zostanie terminologii, która z uwagi na specyfikę dziedziny wymaga wyjaśnienia, ponieważ prawodawca posługuje się wieloma definicjami legalnymi, których znaczenie odbiega niekiedy od potocznego ich rozumienia. W rozdziale III omówione zostaną zasady przetwarzania danych osobowych mające dla omawianej dziedziny charakter fundamentalny, a w rozdziale IV – podstawy dopuszczalności przetwarzania danych osobowych – kluczowe zagadnienia przesądzające o zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych. Rozdział V będzie dotyczył uprawnień osób, których dane poddawane są przetwarzaniu, natomiast w rozdziale VI zostaną zebrane, uporządkowane i pokrótce omówione obowiązki administratora i podmiotu przetwarzającego. Przedmiotem rozważań w rozdziale VII będzie tematyka wykonywania funkcji inspektora ochrony danych. W rozdziale VIII wskazane zostaną podstawowe zagadnienia odnoszące się do kodeksów postępowania i certyfikacji. Rozdział IX poświęcony zostanie problematyce przekazywania danych do państw trzecich i organizacji międzynarodowych. W rozdziale X omówiony zostanie status i zadania organu nadzorczego – Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, który zastąpił poprzedni organ – Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych. Zagadnienia omówione w rozdziale XI dotyczyć będą odpowiedzialności za niezgodne z prawem przetwarzanie danych osobowych: administracyjnej, cywilnej, porządkowej i dyscyplinarnej oraz karnej. W kolejnym rozdziale, XII, przedstawione zostaną wyłączenia i ograniczenia stosowania przepisów o ochronie danych osobowych. Rozdział XIII będzie dotyczył problematyki uregulowanej odrębnie – ochrony danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości. W ostatnim rozdziale,

XIV, pokrótce przedstawiona zostanie problematyka ochrony danych osobowych w działalności instytucji i organów Unii Europejskiej.

Na końcu pracy zamieszczony jest wykaz źródeł, w którym wskazane zostały akty normatywne oraz literatura przedmiotu przydatne w poznawaniu i nauczaniu prawa ochrony danych osobowych.

W pracy uwzględniony został stan prawny na 1.08.2019 r.

Lublin, sierpień 2019 r.

Paweł Fajgielski

Rozdział I

OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH – POJĘCIE, GENEZA, REGULACJA PRAWNA

1. Wprowadzenie

Analizy odnoszące się do ochrony danych osobowych należy rozpocząć od wyjaśnienia dwóch najogólniejszych pojęć – ochrony danych osobowych oraz prawa ochrony danych osobowych. Zagadnienia te z pozoru wydają się jasne, jednoznaczne, a nawet oczywiste, jednak bliższa analiza ukazuje złożoność podjętej problematyki oraz uproszczenie, na jakim oparta została ogólna nazwa omawianej dziedziny. Ustalenie znaczenia tych pojęć ma pozwolić na precyzyjne wskazanie zakresu przedmiotowego, ukazanie istoty regulacji oraz uporządkowanie kwestii podstawowych. W dalszej części niniejszego rozdziału omówiona zostanie geneza ochrony danych osobowych, poczynając – od prawa do prywatności, przez kształtowanie się regulacji prawnych dotyczących ochrony danych osobowych, po krótkie przedstawienie założeń i celów unijnej reformy ochrony danych osobowych. W kolejnej części tego rozdziału zostaną wskazane źródła prawa ochrony danych osobowych – aktualne krajowe i unijne regulacje prawne, które będą stanowiły podstawę do przeprowadzanych w dalszej części pracy analiz. W ostatniej części tego rozdziału zostaną zarysowane relacje zachodzące między omawianą dziedziną a innymi dyscyplinami prawniczymi, co ma pozwolić na ukazanie charakteru prawnej regulacji oraz rozległego zakresu ochrony danych osobowych.

2. Pojęcie ochrony danych osobowych i prawa ochrony danych osobowych

2

Ochrona danych osobowych to nazwa powszechnie wykorzystywana w obrocie prawnym. Warto jednak zwrócić uwagę na to, że jest ona nieprecyzyjna, gdyż stanowi skrót pojęciowy. Można przekonać się o tym, analizując tytuły podstawowych regulacji prawnych odnoszących się do tej problematyki. Mowa tam o **ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych** i swobodnym przepływie danych, co w wersji skróconej określa się mianem ochrony danych. Jest to o tyle ważne, że pełna nazwa wskazuje podmiot ochrony, a zarazem określa istotę prawnej regulacji. Należy podkreślić, że celem tak rozumianej ochrony danych nie są same dane odnoszące się do osób fizycznych, lecz ochrona osób, których dane poddawane są przetwarzaniu, przed negatywnymi konsekwencjami, jakie mogą się wiązać ze zautomatyzowanym przetwarzaniem danych. W tym sensie należy chronić dane osobowe, gdyż umożliwia to zapewnienie ochrony osobom, których te dane dotyczą. Ochrona danych osobowych nie jest jednak celem samym w sobie; ma rację bytu o tyle, o ile służy ochronie osób, których dane dotyczą.

Ochrona danych osobowych jest ściśle powiązana z ochroną prywatności, z której się wywodzi. Jednakże obecnie można już mówić o wyodrębnieniu ochrony danych osobowych jako osobnej dziedziny prawa i ukształtowaniu regulacji prawnych, które mają na celu ochronę osób fizycznych przed negatywnymi konsekwencjami bezprawnego przetwarzania danych.

Ochrona danych osobowych obejmuje konstrukcje prawne mające na celu umożliwienie skutecznej ochrony osób, których dane poddawane są przetwarzaniu. W zakresie szeroko pojmowanej ochrony danych mieści się również zabezpieczenie danych, a więc określone przepisami wymogi wdrożenia odpowiednich rozwiązań technicznych i organizacyjnych, które mają pozwolić na przetwarzanie danych osobowych zgodnie z prawem (ograniczenie ryzyka naruszenia praw osób, których dane dotyczą).

! **Prawo ochrony danych osobowych** to całokształt przepisów prawnych regulujących przetwarzanie i ochronę danych osobowych. Składają się na nie przepisy zawarte w regulacjach prawnych różnego rodzaju i rangi, począwszy od przepisów konstytucyjnych, przez przepisy aktów prawa unijnego, przepisy ustaw krajowych, a skończywszy na aktach wykonawczych. 3

W zakresie prawa ochrony danych osobowych, najogólniej rzecz ujmując, mieści się regulacja dotycząca: terminologii; ogólnych zasad przetwarzania danych; dopuszczalności przetwarzania danych; uprawnień osób, których dane dotyczą, i obowiązków podmiotów, które przetwarzają dane, oraz odpowiedzialności za naruszenie przepisów o ochronie danych osobowych, a także organu sprawującego nadzór nad przetwarzaniem i ochroną danych. Ponadto uregulowania prawne dotyczące ochrony danych zawarte są w licznych przepisach szczególnych uwzględniających specyfikę przetwarzania i ochrony danych w różnych dziedzinach.

Prawo ochrony danych osobowych w znaczeniu przedmiotowym (przepisy) warto odróżnić od ogólnego prawa do ochrony danych osobowych w znaczeniu podmiotowym, rozumianego jako prawo przysługujące osobie, której dane dotyczą, w związku z przetwarzaniem jej danych, na które składa się szereg uprawnień (pojęcie i zakres tego prawa zostaną omówione szerzej w rozdziale V).

3. Geneza prawnej ochrony danych osobowych

PD Kolebką prawnej ochrony danych osobowych było **prawo do prywatności**. Na przełomie XIX i XX w. w Stanach Zjednoczonych, w reakcji na zainteresowanie prasy informacjami z życia osobistego, zrodziła się koncepcja prawa do prywatności. W 1890 r. dwóch profesorów prawa – Samuel D. Warren i Louis D. Brandeis – opublikowało na łamach „Harvard Law Review” artykuł zatytułowany *The Right to Privacy*¹, który 4

¹ S.D. Warren, L.D. Brandeis, *The Right to Privacy*, „Harvard Law Review” 1890, vol. IV, s. 193–220.

Paweł Fajgielski – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor KUL; prowadzi wykłady i szkolenia dotyczące ochrony danych osobowych. Specjalizuje się w problematyce prawnej ochrony danych osobowych, prawa technologii informacyjnych oraz prawa administracyjnego; autor kilkudziesięciu publikacji naukowych dotyczących ochrony danych osobowych, w tym monografii *Ochrona danych osobowych w telekomunikacji – aspekty prawne* oraz *Kontrola przetwarzania i ochrony danych osobowych. Studium teoretyczno-prawne*; współautor komentarza do ustawy o ochronie danych osobowych z 1997 r. (wspólnie z prof. J. Bartą i prof. R. Markiewiczem) oraz autor komentarza do ogólnego rozporządzenia o ochronie danych i ustawy o ochronie danych osobowych z 2018 r. W latach 2013–2014 pełnił funkcję przewodniczącego Rady Naukowej Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych; w latach 2016–2018 członek Grupy Ekspertów Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych ds. wdrożenia RODO.

W publikacji syntetycznie omówiono podstawowe zagadnienia i konstrukcje prawne ochrony danych osobowych, takie jak:

- prawa osób, których dane poddawane są przetwarzaniu,
- obowiązki administratora i podmiotu przetwarzającego,
- odpowiedzialność za niezgodne z prawem przetwarzanie danych osobowych.

Zaprezentowano też zagadnienia związane z ochroną danych osobowych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości oraz w działalności instytucji i organów Unii Europejskiej.

Opracowanie ma charakter podręcznika dla studentów studiów prawnych, administracyjnych oraz innych kierunków związanych z przetwarzaniem i ochroną danych. Może być również pomocne w pracy administratorów danych oraz podmiotów przetwarzających dane osobowe.

LEXOTEKA
więcej niż podręcznik

Poszukaj pozostałych podręczników
dostępnych online

www.lexoteka.pl

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUPER.PL

WWW.PROFINFO.PL

ISBN 978-83-8187-009-2

CENA 59 Zł (W TYM 5% VAT)